

Vad är evidensbaserad policy?

Karim Jebari argumenterar för att politikens innehåll borde handla både om evidens och om ideologi.

VÅREN 2015 bildades Nätverket för evidensbaserad policy, med mig som en av initiativtagarna. Vi publicerade en artikel på DN Debatt som fick stort genomslag, men som också tyvärr blev tämligen missförstådd. Den här artikeln avser att fördjupa din förståelse för begreppet *evidensbaserad policy* (hädanefter EBP), dess begränsningar och möjligheter, samt de etiska, politiska och kunskapsmässiga utmaningar som projektet att grunda policy i evidens står inför. Jag vill förtydliga att dessa tankar och uppfattningar är mina egna, och inte hela nätverkets.

Jag använder begreppet *policy* som distinkt från *politik* enligt en konvention som är vanlig i engelskspråkig akademisk prosa. Med *policy* menar jag "politikens innehåll",

till skillnad från politik, som kan betyda "politikens innehåll" men också "det politiska spelet".

Evidens innebär här "skäl att hysa en viss trosföreställning", och ett beslut är *evidensbaserat* om vi har goda skäl att tro att det förväntade utfallet kommer att inträffa. Evidens behöver inte vara vetenskaplig i bemärkelsen "resultat av en vetenskaplig undersökning".

FRÅN PLATON TILL HAYEK

Platon anses ibland vara den första sociala ingenjören. Oavsett om det stämmer är de idéer som Platon presenterar i bland annat *Staten* tydliga exempel på hans inställning till hur relationen mellan samhällsteori och politisk praktik bör se ut. Experter formulerar en teori om samhället. Denna teori omsätts i reformer. Oerhört enkelt, elegant och tilltalande för den som uppfattar sig som expert i samhällsteori. Det är ingen nyhet att detta inte funkar i praktiken. Ingen teori har ännu formulerats som skulle tillåta oss att bygga ett bra samhälle på samma sätt som våra bästa vetenskapliga teorier tillåter oss att bygga en bra bilmotor. Samhällsvetenskapen har gjort vissa framsteg sedan Platons dagar, men ändå har alla förhoppningar om att skapa en "Grand Theory" om samhället misslyckats. I själva verket är insikten att en sådan teori (än så länge) ligger bortom vår kunskapshorisont ett av de främsta framstegen som samhällsvetenskapen gjorde förra seklet.

Hur är EBP möjlig i frånvaron av en Grand Theory? Hur kan vi veta något alls om policy? Detta var en fråga som österrikaren Friedrich Hayek och andra samhällsvetare ställde sig för ungefär hundra år sedan. Deras svar var att all kunskap var lokal, kontextkänslig och individu-

ell. Jag vet vad jag är beredd att betala för en liter mjölk. Bonden vet hur mycket hen ska ta betalt för sin mjölk för att gå med vinst. Det vi behöver, resonerade de, är en institution som tillåter individer att aggregera sin lokala kunskap och omsätta den i social handling. Institutionen heter marknaden. På en marknad kommer köpare och säljare att finna varandra och jämvikt kommer att uppstå. Marknader kan drabbas av tillfälliga svängningar, men rör sig aldrig långt från ett tillstånd av perfekt jämvikt. Enskilda individer och företag kommer att slås ut från alla marknader. Men individers och företags sårbarhet är en nödvändig förutsättning för det övergripande systemets stabilitet och effektivitet.

EBP intar en mittenposition mellan dessa två radikala uppfattningar. Enligt EBP finns inga Grand Theories, vilket instämmer i Hayeks uppfattning att social kunskap och information huvudsakligen är lokal. Men EBP menar också att *middle-range-teorier* om samhället, alltså teorier och mekanismer som beskriver förhållandet mellan ett begränsat antal fenomen, trots allt kan hjälpa beslutsfattare att göra hyfsat pålitliga förutsägelser inom vissa mycket begränsade domä-

Middle-range-teorier om samhället kan trots allt hjälpa beslutsfattare att göra hyfsat pålitliga förutsägelser inom vissa mycket begränsade domäner.

ner, med en ungefärlig precision. Detta är ganska okontroversiellt. Men EBP ligger på vissa sätt närmare Hayek än Platon i förhållande till vad som kan beskrivas som etablerad politisk praxis. Inom EBP menar man att även våra middle-range-teorier är alldeles för dåliga på att göra förutsägelser för att vara det huvudsakliga verktyget i policybeslut.

Här passar en analogi med tillståndet inom medicinen för hundra år sedan. År 1915 hade våra bästa teorier om mänsklig fysiologi genomgått en revolution. Den teoretiska förståelsen för sjukdomar, infektion, och organens funktion var mycket sofistikerad. Trots det var läkare fortfarande påfallande dåliga på att, utifrån rent teoretiska resonemang, ordinera behandlingar som ökade patientens chans att överleva. Problemet var deras oförmåga att föreställa sig hur komplex en människokropp är, och hur maktlös även en relativt sofistikerad teoretisk förståelse av kroppen är. EBP anser att liknande begränsningar råder idag med avseende på relationen mellan politisk teori och praktik, och att samma metodologiska revolution som i grunden förändrat den medicinska praktiken behövs på policyområdet. Med andra ord: vi behöver fler experiment.

NÄR OCH VARFÖR ÄR EXPERIMENT DET BÄSTA VERKTYGET?

Experiment är en viktig del av den moderna vetenskapliga metoden, men folk gjorde praktiska experiment i tusentals år dessförinnan. Långt innan Aristoteles formulerade principer för empiriska undersökningar experimenterade bönder, arkitekter, hantverkare och konstnärer.

Experiment kan användas just när vår teoretiska för-

Bonden kan med praktiska försök utröna var jordmänen är bäst.

ståelse av världen är begränsad eller till och med obefintlig. När en bonde vill veta under vilka förhållanden ett frö kommer att växa bäst kan bonden helt enkelt plantera samma sorts frö under olika förhållanden och jämföra utfallet. Bonden kan på detta sätt lära sig vilka förhållanden som är bäst utan att veta något om grundämnen kväve och fosfor, eller om fotosyntes och kapillärkrafter. Ett väl utformat experiment ger bonden tydlig och stark evidens om de bästa förhållandena. Låt oss kalla det här för *praktiska experiment*. Dessa ger oss god handlingsvägledande kunskap, men sällan någon teoretisk förståelse för hur verkligheten ser ut. Bonden kommer, trots det framgångsrika experimentet, inte att veta mer om kväve eller fotosyntes än vad hen gjorde innan. Enligt EBP är information hämtad från praktiska experiment den bästa

formen av evidens för att besvara frågan “Kommer åtgärd X att leda till effekt Y?”.

Varför är praktiska experiment den bästa formen av evidens för att besvara sådana frågor? Därför att praktiska experiment är det sätt som vi kan undersöka verkligheten på som är minst sårbart för teorirelaterad osäkerhet. När vi gör en enkel observation, utan att kontrollera variablerna, av X och sedan av Y, kan vi inte veta orsaksförhållandet mellan X och Y. Det innebär att vi behöver en teori som kan hjälpa oss att dra slutsatsen att X var den mest sannolika orsaken till Y. Det betyder att slutsatser härledda från endast observationer förutsätter ett antal teoretiska antaganden utöver de antaganden som experiment förutsätter. I den mån vår teori är pålitlig och precis ger observationer god evidens. Ju skakigare teori desto mindre pålitlig evidens från en observation i förhållande till ett experiment.

Rent teoretiska resonemang kring effekten av en åtgärd är givetvis ännu mer sårbara för teorirelaterad osäkerhet. Enligt EBP är praktiska experiment därmed den bästa formen av evidens för att avgöra effekterna av en åtgärd inom policyområdet *på grund av* samhällsvetenskapliga teories relativa maktlöshet. Men styrkan hos praktiska experiment är också på sätt och vis deras svaghet. Eftersom bonden inte lär sig något om kväve, fosfor eller fotosyntes av sina experiment, kan bonden heller inte veta om det som funkade för en sorts frö kommer att funka för andra frön. Och när fröet helt plötsligt inte gror, så kan bonden inte förklara varför. Utan en korrekt teori är den information som praktiska experiment ger begränsad till det sammanhang där experimentet utfördes. Även om praktiska experiment befriar oss i en bemärkelse från be-

hovet av teorier, innebär det också att vi måste återupprepa experiment gång på gång, så fort omständigheterna varierar.

Inom samhällsvetenskaplig forskning har experiment börjat användas i allt större utsträckning. Det finns många olika former av experiment, men jag kommer här att diskutera randomiserade kontrollstudier (eng. *randomized controlled trials*, hädanefter RKS). Ett sådant experiment innebär att på ett slumpmässigt sätt välja ut vilka inom en population av lämpliga deltagare som ska involveras i experimentet, och vilka som ska vara en kontrollgrupp. Om gruppen är tillräckligt stor i förhållande till effekten så innebär randomiseringen att vi kan vara ganska säkra på att åtgärden orsakade effekten. För att ytterligare reducera effekten av att deltagarna känner till att de är med i experimentgruppen kan man i vissa situationer erbjuda kontrollgruppen en annan åtgärd.

EN EVIDENSBASERAD REVOLUTION

När vår debattartikel publicerats på DN Debatt var en invändning att våra förslag var triviala. Alla är ju för mer evidens, sas det. Men om du har läst så här långt förstår du varför EBP är en långt ifrån trivial metodologisk förändring. Å ena sidan förespråkar EBP att policy alltid bör förankras i bästa tillgängliga evidens. Däri skiljer sig EBP inte så mycket från rådande ambitioner (trots att det än så länge är långt mellan ambition och praktik).

Men det riktigt radikala i EBP är erkännandet av den bristfälliga validiteten hos teoretiska resonemang, observationer och generaliseringar från experiment utförda i andra sammanhang. Enligt EBP behöver vi förändra sys-

temet med vilket vi inför reformer: de bör (i den mån det är möjligt) generera experimentella data. Låt mig exemplifiera. I en kompromiss mellan Alliansen och regeringen beslutades att betyg från årskurs fyra skulle införas "på prov". Ett antal skolor skulle börja betygsätta sina fjärdeklassare, och resultaten skulle utvärderas efter ett tag. Den tidigare regeringen genomförde en rad liknande reformer över hela landet, utan att först göra den här typen av "studie". Både dessa sätt att genomföra reformer är goda exempel på hur vi *inte* bör göra, enligt EBP. I det första fallet kommer effekten av åtgärden att påverkas av att skolorna i experimentet är självselektade. Evidensen som det här experimentet genererar kommer alltså att vara i princip värdelös.

Men det är inte bättre att genomföra en reform över hela landet. Utan kontrollgrupp kan vi inte veta om det var reformen eller något annat som hände i landet under samma period som orsakade effekten (eller frånvaron av effekt). EBP vill alltså i grunden förändra hur reformer utformas och genomförs.

Slutligen vill förespråkare av EBP i den offentliga politiska diskursen göra en skarp åtskillnad mellan värderingar å ena sidan och faktapåståenden å andra sidan. Hos filosofer är den här uppfattningen knappast kontroversiell, men den är dessvärre helt främmande för hur policy diskuteras idag. Politiker hävdar rutinmässigt att reformer som har en stark normativ dimension (*borde vara*) också är effektiva i att åtgärda ett givet problem (*är*). Till exempel anser många politiker att huruvida en verksamhet är privat eller offentlig spelar stor roll för kvalitén på de tjänster som verksamheten erbjuder. I stället för att för-

svara höger- respektive vänsterpolitik i termer av vad som är moraliskt riktigt i ägarfrågan tycks politiker och opinionsbildare istället åberopa sin favoritpolitik som en sorts mirakelmedicin. Detta är problematiskt, eftersom det drar uppmärksamheten från sådant som vi kan finna evidens för: faktapåståenden till skillnad från normativa påståenden.

VALIDITET OCH RELEVANS

Filosofen Nancy Cartwright har i en serie artiklar och senast i boken *Evidence Based Policy: A Practical Guide to Doing It Better* (Oxford 2012) uttryckt berättigad skepsis gentemot en övertro på RKS. Cartwrights resonemang tydliggör gränserna för RKS, i synnerhet i frånvaron av en teoretisk förklaring av det vi ser när X orsakar Y i ett experiment.

Som sagt behövs en teoretisk förståelse för att kunna överföra resultaten av en RKS från ett sammanhang till ett annat. Detta är nämligen bara möjligt att göra om dessa två sammanhang är "tillräckligt lika" på ett relevant sätt. Men hur ska vi veta om till exempel två skolor är tillräckligt lika på ett relevant sätt om vi helt saknar förståelse för de relevanta mekanismerna enligt vilka

Nancy Cartwright

vi försöker göra jämförelsen? Samma problem drabbar oss när vi försöker skala upp ett experiment från en mindre experimentgrupp till en större population. Därför måste vi hela tiden sträva efter att göra experimentet så snarligt den faktiska tillämpningen som möjligt.

Av detta skäl är det svårt för enskilda forskare eller mindre forskarlag att på egen hand utföra studier som alstrar en acceptabel evidensbas. För att göra sådana praktiska experiment som kan ge oss tillräcklig evidens måste vi göra experiment "i fält", med ett stort antal deltagare. De flesta forskare saknar resurser att göra den här typen av experiment, och det är därför som EBP pekar på nödvändigheten att integrera praktiska experiment i policyprocessen.

Det är viktigt att betona att EBP inte är anti-teoretisk i bemärkelsen att samhällsteorier inte tillskrivs något värde alls. Det är bara när vi vill bedöma effekten hos en viss åtgärd som teoretiska resonemang bör stå tillbaka. Men Cartwrights resonemang visar varför teori behövs för att kunna generalisera effekten av en RKS eller överföra den från ett sammanhang till en annan. Samhällsvetenskapliga teorier kan vara till nytta på andra sätt. Samhällsexperiment är dyra, och vi kan testa bara en liten del av alla tänkbara hypoteser. Våra bästa samhällsvetenskapliga teorier är här av central betydelse för EBP för att begränsa antalet hypoteser som kan bli aktuella för praktiska experiment.

Nu anar du kanske en potentiell motsägelse i det här resonemanget. Å ena sidan nedprioriterar EBP teoribaserad evidens om åtgärders effekter, å andra sidan medger EBP att teoretiska insikter är viktiga för EBP i praktiken. Det måste medges att häri ligger en spänning. Men EBP är inte ett i grunden filosofiskt resonemang om relatio-

nen mellan teori och experiment, utan ett praktiskt resonemang om hur vi ska utvärdera policy. Ur ett praktiskt policyperspektiv behöver vi först och främst veta vad som funkar. Det är av stor praktisk nytta att dessutom veta *hur och varför* det funkar. Men av samma skäl som stenåldersbönder kunde odla utan en teori om fotosyntes, kan policy vara evidensbaserad utan djupare teoretisk förståelse.

Två andra viktiga invändningar hör ihop. Den ena är att EBP:s insisterande på distinktionen mellan värden och fakta döljer det faktum att vetenskapen, likt alla andra mänskliga aktiviteter, är en social process, och som sådan ger uttryck för rådande ideologiska och normativa föreställningar. Föreställningen att vetenskap, och i synnerhet samhällsvetenskap, skulle vara skild från normativa sätt att förhålla sig till världen är helt enkelt falsk, menar dessa kritiker. Den andra invändningen är mer specifikt en invändning mot EBP och de metoder som EBP förespråkar. Genom sitt fokus på evidens tenderar EBP att introducera en bias mot det som är mätbart, på bekostnad av det som inte är det. Men politik handlar också om saker som inte går att mäta, eller som är åtminstone svåra att mäta. Hur kan EBP förhindra att politiken blir till en meningslös pinnjakt?

Av samma skäl som stenåldersbönder kunde odla utan en teori om fotosyntes, kan policy vara evidensbaserad utan djupare teoretisk förståelse.

Låt oss undersöka den första invändningen i större detalj, som tillåter oss att göra en distinktion mellan en radikal och en moderat formulering av denna invändning. Enligt en radikal kritik av samhällsvetenskapen (vetenskapssociologins gamla ”starka program”) saknar den vetenskapliga metoden ett kunskapsmässigt företräde utanför rådande normativa uppfattningar om vad som utgör en adekvat förklaring, beskrivning, teori etc. Varje samhälle har sitt normsystem enligt vilket andra sätt att förhålla sig till verkligheten kan vara privilegierade, och vi saknar ett universellt perspektiv från vilket vi kan jämföra dessa normsystem och kunskapspraktiker. Astrologi, själavandringar och seanser är bara underlägsna kunskapspraktiker sedda utifrån vårt eget normsystem. Det sociala sammanhanget *avgör* vetenskapliga resultat. Jag kommer inte att bemöta den här invändningen här, då den varit föremål för en omfattande diskussion annorstädes. Skälet till att jag nämner den är för att jag vill kontrastera den med en mer moderat kritik av vår samtids naiva föreställningar om vetenskapens objektivitet.

Enligt den moderata kritiken av distinktionen mellan värden och fakta så produceras vetenskap i ett politiskt och socialt sammanhang. Det innebär att de frågor som ställs, de personer som undersöks, de metoder som används och de tolkningar av resultaten som görs alla kommer att vara *påverkade av* människors tankar, värderingar och motiv. Det sociala sammanhanget *utgör en felkälla för* vetenskapliga resultat.

Jag tror att den här uppfattningen är i stort sett korrekt, och att vetenskapssamhället skadas av den dogmatiskt objektiva självbild som länge präglade det. Distinktionen

mellan värden och fakta är i praktiken inte ett faktum, utan en ambition. Det är just därför som erkännandet av vetenskapens sociala och politiska natur är så viktigt, för det möjliggör procedurer och metoder som strävar efter att minimera politisk och social bias. En del av den teorelaterade osäkerhet som praktiska experiment effektivt kan reducera är just relaterad till underliggande ideologiska eller normativa antaganden som präglar vissa samhällsvetenskapliga teorier. Därmed tillhör RKS och andra teoriminimalistiska sätt att undersöka verkligheten vetenskapens verktyg för att kunna närma sig verkligheten på ett mer opartiskt sätt. Just därför är EBP inte bara samstämmig med en moderat kritik av vetenskapens tillkortakommanden, utan en sådan kritik utgör i själva verket ett viktigt argument för de metoder och praktiker som EBP förespråkar. Inte minst är EBP:s fokus på att i den offentliga diskursen skilja mellan normativa och deskriptiva påståenden ett sätt att skärskåda resonemang som på ett ytligt plan är deskriptiva, men som i sina premisser döljer normativa resonemang, eller tvetydiga begrepp som kan uppfattas både som normativa och deskriptiva.

Men för inte EBP in en annan sorts bias? Är inte metodologin *i sig* ett ideologiskt ställningstagande som för in vissa normativa föreställningar i hur en undersökning av verkligheten bör se ut? Detta är kärnan i den andra invändningen. Och det är en viktig invändning för den är i ett avseende riktig. EBP är inte ett värderingsfritt förhållningssätt. EBP tar tydlig ställning för vissa metodologiska, kunskapssökande och verklighetsbeskrivande principer. Denna invändning tvingar oss att vara tydliga med vad dessa är och vad de innebär.

EBP tar föga förvånande ställning för vetenskapen som metod, men också för vad som kan beskrivas som en vetenskaplig världsbild, där uppfattningen att det finns genuina mysterier tillbakavisas. Vissa kritiker av EBP påstår det att det finns "omätbara värden", som kommer att falla utanför våra försök att förhålla oss vetenskapligt till verkligheten. Visst finns det politiskt önskvärda mål som inte låter sig enkelt mätas, som till exempel bildning, kritiskt tänkande eller hälsa. Det är viktigt att vara ödmjuk inför det faktum att olika sätt att göra en verksamhet transparent och försöka mäta resultaten i den verksamheten kommer att förändra vad som sker, och att dessa förändringar kommer att få oavsiktliga effekter. Men detta är inte samma sak som att hävda att delar av politiken aldrig, ens i princip, kan bli föremål för en vetenskaplig bedömning. Det åligger den som hävdar ett omätbart värde inom till exempel skolväsendet att förklara vad detta värde är och *varför* det är i princip omätbart. Om ett sådant kan identifieras, och saknar samvarierande variabler som kan mätas (värdet kan alltså inte ens mätas indirekt, till skillnad från till exempel mörk materia) så är det ändå förenligt med att EBP tillämpas inom de domäner där detta värde inte hotas.

Att tillbakavisa EBP är också ett normativt ställningstagande, och ett som i vissa fall kan få ödesdigra konsekvenser. I den mån vi anser att EBP bör stå tillbaka till förmån för så kallade "omätbara värden" så bör vi också försöka förstå de kostnader i termer av mätbara värden som ett sådant förhållningssätt innebär.

En invändning som restes mot Nätverkets debattartikel var att den visade på en bristande förståelse för den politiska processen. Mer specifikt menade kritikerna att de ambitioner som EBP tycks stå för skulle vara odemokratiska. Enligt det rådande systemet kan en politiker som bestämt sig för att tro på elallergi också formulera policy utifrån den här uppfattningen. Står det i strid med EBP?

I stort sett, ja. Evidensbaserad policy handlar ju om att policy bör vara evidensbaserad. En åtgärd som handlar om att "elsanera" utrymmen kan inte sägas vara evidensbaserad. Hur ett sådant policyförslag kan förhindras faller dock utanför ramen för vad EBP står för. Vilka som fattar ett beslut, och hur dessa tillsätts är en fråga som är separat från *hur* beslutet ska fattas, och utifrån vilket underlag.

Det bör också betonas här att begreppet "expert" förutsätter att någon form av expertis finns. Men, som redan konstaterats, är ett av de centrala antagandena i det här sammanhanget just att expertisen inom samhällsvetenskap är väldigt svag. Det innebär att "experter" inom samhällsvetenskap erkänns väldigt begränsad auktoritet. I stället är det utfallet från systematiska och kontrollerade observationer av verkligheten som blir vägledande, snarare än experters bedömningar.

En invändning formulerades av filosofen Martin Peterson på DN Debatt i den diskussion som Nätverkets artikel skapade.¹ Peterson menar att är viktigt att politiker får fatta dåliga beslut. Det är oklart varför det skulle vara viktigt. Petersons debattinlägg är symptomatiskt för bilden av evidensbaserad policy, där uppfattningen att allt ska bestämmas av "experter" tillskrivs EBP. Så är inte fallet.

Huruvida ett beslut i slutänden bör fattas eller ej beror delvis på vilka värderingar en politiker har. En politiker kan anse att huruvida vi ska ha ett nationellt vaccinationsprogram är en etisk fråga, till exempel om politikern anser att vissa barnsjukdomar är viktiga i en persons moraliska och personliga utveckling. Inget i det EBP står för kan motsäga den uppfattningen, eftersom det inte rör sig om en empirisk fråga. Om en politiker kan övertyga en tillräckligt stor del av väljarna att denna uppfattning är riktig, så är det helt förenligt med EBP att vaccinationsprogrammet avskaffas. Det som skulle strida mot EBP är att politiker genomför en sådan reform med avsikten att förbättra folkhälsan. Att vaccin förebygger sjukdomar är inte en fråga om etik och moral. Det är en empirisk fråga som inte bör överlåtas till politikens tyckande.

En mer träffande invändning rör frågan om det alls går att optimera ett politiskt system. Vi vet att vissa system är relativt enkla, och där kan en eventuell bästa praktik identifieras via noggrant experimenterande. Men en ansenlig del av välfärdstjänsterna är svårare att etablera bästa praktiker för. I till exempel skolan spelar lärarens professionella färdigheter, organisationens kultur och ledarskap stor roll. Huruvida elever får betyg, eller om skolan drivs av det offentliga eller en privat aktör spelar liten roll i förhållande till andra, mer subtila faktorer, som inte låter sig reproduceras i experiment. Detta gäller även för delar av vård och omsorg, där utövarnas omdöme och färdigheter spelar en avgörande roll.

Här har EBP en delikat uppgift. Inom ramen för ovanstående professioner vill man göra gällande att inga praktiker alls (eller åtminstone väldigt få) "som kommer

ovanifrån” kan förbättra kvalitén i välfärden. Hos politiker och tjänstemän tycks det å andra sidan finnas en övertro på “resultatbaserad målstyrning”. Vem har rätt, och framför allt, *när* har vem rätt? Svaret på denna fråga skulle kunna bidra till väsentliga kvalitetsförbättringar. Men den frågan kräver empiriska studier för att besvara, fastän det redan nu finns god evidens för effektiviteten hos vissa praktiker. Om det till exempel finns stark evidens för att en viss praktik generellt sett skadar verksamheten, som till exempel våra långa sommarlov, så kan den praktiken elimineras utan att andra delar av verksamheten detaljstyrs av politikerna.

EBP handlar alltså inte nödvändigtvis om att försöka optimera varje upptänklig offentlig verksamhet, utan kan och bör användas för att avgöra om och i vilken utsträckning en viss verksamhet går att optimera.

Not

1. ”Politiker bör få torgföra stolliga förslag” DN Debatt 2015-06-01 <http://www.dn.se/debatt/replikor/politiker-bor-fa-torgföra-stolliga-forslag/>